

Skovfoged.

Synonymer. Skovfogedæble fra Lov og Skovfogedæble. Historie. Sorten har Navn efter Landsbyen Lov (undertiden skrevet Lou) mellem Næstved og Vordingborg og er første Gang beskrevet i 1865 i »Dansk Havetidende« af J. A. Bentzien. J. Wøldike omtaler den i »Den danske Frugthave« i 1871, og senere er den indgående beskrevet af H. C. Bredsted og C. Matthiesen. Noget helt sikkert om Oprindelsen vides ikke, men efter al Sandsynlighed er det en dansk Sort, fremkommen ved Lov, hvor der i 1830 i en Skovfogedhave stod et Træ, som stammede fra det formentlige Modertræ, som stod på et Skovgærde i Nærheden. 11888 anbefaledes Sorten til alm. Plantning, og siden har den været medtaget på alle Sortslistor for Jylland, men derimod ikke altid for Øerne. Ved Frugtsortsundersøgelserne omkring 1920 kom S. mellem Hovedsorterne, den var da efter Træantal Nr. 8 i Frugthaverne og Nr. 5 i Planteskolerne. I 1937 var den Nr. 17 i Planteskolerne med 13370 Træer under Tiltrækning. S. er alm. dyrket i vore nordlige Nabolande.

Træet.

I **Planteskolen** er Sorten let at tiltrække; Træerne er dog noget spinkle og har fåtallige Skud. Opbinding første år nødvendig.

Grundstamme. Denne sunde og trivelige Sort kan vokse på alle gængse Grundstammer; men de kraftigt voksende må foretrækkes.

Beskrivelse af Træet. Skovfoged danner et middelstort Træ med bred og højtbygget Krone, som til at begynde med har tynde, ret tæt-stillede, opadrettede Grene. Årsskuddene er lange, tynde og straktleddede, på unge Træer noget hængende; de er beklædt med en tæt hvidgrå Behåring, som længe bliver siddende og næsten helt dækker den chokoladebrune Bark og de talrige små og langstrakte Barkporer. Bladene er ovale til langovale, middelstore, som helt udviklede mørkegrønne og glinsende; på Undersiden er de gråfildede. Randen er savtakket med spidse, fremadrettede Takker. Bladstilkene er lang og ret kraftig, undertiden med rødlig Farve, som kan fortsætte op i Hovedribberne. Akselbladene kan være store, men er s. R. små og linieformede. Frugtknopperne, der sidder på korte Sporer, er store, kegleformede og gråfildede. Blomstringen falder først på Sæsonen. Blomsterknopperne er hvidlig rosa, noget sribede, de udsprungne Blomster er middelstore, hvide og med ejendommeligt krusede og krøllede Kronblade af et uskønt Udseende. — Også Bladene kan i Løvspringstiden være noget sammenkrøllede. Sorten har normalt Antal Kromosomer, den danner godt Blomsterstøv og er en god Fadertype; selv befrugtes den formentlig af alle diploide Æblesorter med samtidig Blomstring.

Dyrkningsforhold. Det er mest fordelagtigt at have yngre Træer af Sorten, da de giver den bedste Frugt. Slutafstanden kan sættes til 8—10 m for Træer på Vildstamme. S. er meget hårdfør, af hvilken Grund den da også er meget udbredt i Landets mindre gode Frugtegne. Desværre er Træet ømfindeligt overfor Vind, der trykker Kronen skæv og slider Bladene samt yderst let får Frugterne til at falde af, når de nærmer sig Modenhedsstadiet. Godt Læ er derfor nødvendigt. Sorten er ikke kræsen med Hensyn til Jordbunden, den trives dog bedst i en noget lettere Jord, som ikke må være for tør og mager, da Frugten så er tilbøjelig til at blive for lille. Hvor Træerne står på velegnet Jord og er sunde, bør de gødes rigeligt, under andre Forhold er der Erfaring for, at svag Gødskning er at foretrække. Om Beskæringen er Medarbejderne noget uenige. En så stærk Sporebeskæring som den, Afbildningen viser, kan udmærket praktiseres, selv om den synes meget unaturlig for netop denne Sort. Man kan også gå til den modsatte Yderlighed og slet ikke beskære. I de senere år er Sorten i vid Udstrækning blevet ompodet og med vekslende Held. Frugtbarheden er tidligt indtrædende og som Gennemsnit meget stor. Sorten forberer sig let og bliver derved hvert andet års Bærer. Frugtudtynding bør altid praktiseres, når den er tiltrængt, da små Frugter af S. kun har ringe Handels- og Brugsværdi.

Forhold overfor Sygdomme og Skadedyr. Skovfoged er noget modtagelig for Kræft i de yngre år og på uegnet Vokseplads, endvidere kan Frugten blive en Del angrebet af Skurv, ligesom Meldug, Frugtskimmel, Æblevikler, Spind, Ringspinder, Harer, Gåsebiller og Tæger m. m. er noteret; men i det hele og store er Sorten dog sund og let at have med at gøre. Frugterne bliver let korkklædte efter tidlig Sprøjtning med Bordeauxvædske; tilsvarende Dannelser kan også komme som »Vejrskade«. Bladene er noget tilbøjelige til at få visne Rande, ligesom de kan tage Skade af sen Sprøjtning med Svovlkalk. Sprøjtningen bør indskrænkes til det strengt nødvendige og eventuelt erstattes med Pudring. Sorten er yndet af Blodlus.

Frugten.

Størrelsen er middelstor, 7 cm høj og 6 cm bred. Formen. Som Regel Valseform, undertiden dog også Kegleform eller Ægform. Nogle Frugter er skæve og uregelmæssige.

Farven. Den grønne Grundfarve bliver forholdsvis hurtigt dækket af en karakteristisk brunrød Dækfarve, som ved fuld Modenhed kan være livlig rød til mørk brunrød og er dækket af en fin Dug, der giver Frugten et violet Skær. Afpudsede Frugter er stærkt skinnende. På mindre belyste Frugter er Skyggesiden grønlig, medens Dækfarven forekommer i Striber og Marmorering. Ved Frugtens Henliggen i afplukke! Stand kan Farven hurtigt ændre sig til en kedelig mat gråbrunlig. Huden er sejt og stærk samt lidt fedtet. Dens ret talrige Hudpunkter ses især på mindre stærkt farvede Frugter. .

Sporebesk., ca. 60 år gl. Træ på Bregentved.

Bægeret er stort og lukket; det sidder i en bred Nedsænkning omgivet af 4 eller 5 grove Ribber, der affladede fortsætter helt ned over Frugten, så denne bliver kantet i Tværnsnit. Både Bægerbladene og Bægerhulen er stærkt hårede. Støvtrådene midtstillede i det brede Bægerrør; Griflerne halvvejs sammenvoksede, filtede.

Stilken er kort, tynd og lidt rødlig; den sidder i en ret dyb, snæver Grube, der som Regel har Rustfigurer og kan have en lille Kødsvulst.

Kødet er hvidgult med grønligt Skær, det kan være lidt rødt under Huden. Det er løst og noget tørt, men af en behagelig sødlig Smag uden fremtrædende Aroma. Lugten er svag.

Kærnehuset er stort og højtbygget. Kamrene, der har opridsede Vægge, indeholder få Kærner; disse er middelstore og brune.

Modningstid. S. er moden sidst i August Måned. Plukkes Frugterne for tidligt, hvad man af Hensyn til Faren for Nedblæsning er tilbøjelig til, går det stærkt ud over Kvaliteten, plukkes den for sent, bliver den melet og af kort Holdbarhed. Plukningen må helst ske ad mange Gange, når de enkelte Frugter er tjenlige, og de bør da hurtigst muligt anvendes. Frugtens samlede Sæson er ca. 1 Måned og falder efter Vejrforholdene fra 15. Aug. til 15. Sept. eller i hele Sept. Måned.

Anvendelse. Skovfoged er et Spiseæble af anden Rang. Handelsfrugten, der ofte plukkes længe før Tiden, er som Regel ikke meget værd. Til Køkkenbrug er Frugten ikke velegnet.

Handelsværdien er ikke stor. Skovfoged egner sig ikke for den rationelle Frutomsætning, dertil er dens Sæson for kort. Kun store og meget velfarvede Frugter kan sælges til en ordentlig Pris; navnlig kniber det med Prisen i frugtrige år. Sorten har dog sit Publikum, måske navnlig blandt Børn samt ældre Mennesker, som tit foretrækker løskødede, lidet syrlige Æbler. Frugterne er lette at pakke og forsende.

Dyrkningsværdi.

Skovfoged har så mange gode Egenskaber, at den sikkert vil blive dyrket langt frem i Tiden. Til udpræget Erhvervsfrugtavl kan den dog ikke anbefales. De Frugtpartier af S., der med Fordel kan omsættes i Handelen, vil kunne tilføres fra større Privathaver og Bierhvervsplantninger. I en Periode med gunstige

Frugtår træder S. noget i Baggrunden, medens den under mindre gode Forhold atter kommer til Ære og Værdighed. Til Dyrkning i Privathaver kan Sorten anbefales uden Forbehold, ikke mindst for Jylland. Et enkelt Træ eller måske nogle Grene podet ind i en anden Sort kan i mange Tilfælde dække Forbruget. S. bør dyrkes som lavstammet Træ. Under meget ugunstige Forhold kan den med Fordel espalieres.

Skovfoged. 48-årigt Dværgtræ i Landbohøjskolens Frugthave, 5 m højt og 7 m bredt.